

***Analiza stanu gospodarki
odpadami komunalnymi na terenie
GMINY MIEJSKIEJ SŁUPCA
za 2020 rok***

SPIS TREŚCI:

	str.
I. WSTĘP	3
II. PODSTAWY PRAWNE	3
III. AKTUALNY SYSTEM GOSPODARKI ODPADAMI KOMUNALNYMI NA TERENIE GMINY ORAZ ZAŁOŻENIA WOJEWÓDZKIEGO PLANU GOSPODARKI ODPADAMI	5
IV. MOŻLIWOŚCI PRZETWARZANIA ZMIESZANYCH ODPADÓW KOMUNALNYCH, ODPADÓW ZIELONYCH ORAZ POZOSTAŁOŚCI Z SORTOWANIA ODPADÓW KOMUNALNYCH PRZEZNACZONYCH DO SKŁADOWANIA	9
V. POTRZEBY INWESTYCYJNE ZWIĄZANE Z GOSPODAROWANIEM ODPADAMI KOMUNALNYMI	10
VI. ANALIZA KOSZTÓW PONIESIONYCH W ZWIĄZKU Z ODBIERANIEM, ODZYSKIEM, RECYKLINGIEM I UNIESZKODLIWIANIEM ODPADÓW KOMUNALNYCH	10
VII. LICZBA MIESZKAŃCÓW	12
VIII. LICZBA WŁAŚCICIELI NIERUCHOMOŚCI, KTÓRZY NIE ZAWARLI UMOWY	12
IX. ILOŚĆ ODPADÓW KOMUNALNYCH WYTWARZANYCH NA TERENIE GMINY	13
X. ILOŚĆ ZMIESZANYCH ODPADÓW KOMUNALNYCH, ODPADÓW ZIELONYCH ORAZ POZOSTAŁOŚCI Z SORTOWANIA ODPADÓW KOMUNALNYCH PRZEZNACZONYCH DO SKŁADOWANIA ODBIERANYCH Z TERENU GMINY	13
XI. PODSUMOWANIE I WNIOSKI	13

I. WSTĘP

Analiza stanu gospodarki odpadami komunalnymi na terenie Gminy Miejskiej Słupca za rok 2020 zwana dalej **Analiza** została sporządzona w celu realizacji zobowiązań nałożonych na organ wykonawczy gminy przez obowiązujące w Polsce prawo w zakresie gospodarki odpadami.

Analiza ta ma zweryfikować możliwości techniczne i organizacyjne gminy w zakresie możliwości przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych, odpadów zielonych oraz pozostałości z sortowania, a także potrzeb inwestycyjnych, kosztów systemu gospodarki odpadami komunalnymi. Ma również dostarczyć informacji o liczbie mieszkańców, liczbie właścicieli nieruchomości, którzy nie wykonują obowiązków określonych w ustawie, a także ilości odpadów komunalnych wytwarzanych na terenie gminy, a w szczególności zmieszanych odpadów komunalnych, odpadów zielonych oraz pozostałości z sortowania odpadów przeznaczonych do składowania odbieranych z terenu gminy. Głównym celem analizy jest dostarczenie niezbędnych informacji dla stworzenia efektywnego systemu gospodarki odpadami komunalnymi.

Niniejsza **Analiza** dotyczy roku 2020. Uwzględnia ona również porównawczo rok 2019.

II. PODSTAWY PRAWNE

Podstawę prawną do sporządzenia niniejszej **Analizy** stanowi **Ustawa z dnia 13 września 1996r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach** /tj. Dz. U. z 2020 r. poz. 1439 ze zm./ zwana dalej **ustawą**. Zgodnie z art. 3 ust. 2 pkt 10, art. 9tb ust. 1 **ustawy** gminy zobowiązane zostały do wykonywania corocznie analizy stanu gospodarki odpadami komunalnymi na swoim terenie, w celu weryfikacji możliwości technicznych i organizacyjnych gminy w zakresie gospodarowania odpadami komunalnymi.

Analiza została sporządzona na podstawie sprawozdań złożonych przez podmiot odbierający odpady komunalne od właścicieli nieruchomości, podmiot prowadzący punkt selektywnego zbierania odpadów komunalnych, podmiot zbierający odpady komunalne, informacji przekazanych przez prowadzących instalacje komunalne oraz na podstawie rocznego sprawozdania z realizacji zadań z zakresu gospodarowania odpadami komunalnymi oraz innych dostępnych danych o czynnikach wpływających na koszty systemu gospodarowania odpadami komunalnymi. **Analiza** obejmuje w szczególności:

- 1) możliwości przetwarzania niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych, bioodpadów stanowiących odpady komunalne oraz przeznaczonych do składowania pozostałości z sortowania odpadów komunalnych i pozostałości z procesu mechaniczno-biologicznego przetwarzania niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych;
- 2) potrzeby inwestycyjne związane z gospodarowaniem odpadami komunalnymi;
- 3) koszty poniesione w związku z odbieraniem, odzyskiem, recyklingiem i unieszkodliwianiem odpadów komunalnych w podziale na wpływy, wydatki i nadwyżki z opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi;
- 4) liczbę mieszkańców;
- 5) liczbę właścicieli nieruchomości, którzy nie zawarli umowy, o której mowa w art. 6 ust. 1 **ustawy**, w imieniu których gmina powinna podjąć działania, o których mowa w art. 6 ust. 6-12; **ustawy**
- 6) ilość odpadów komunalnych wytwarzanych na terenie gminy;
- 7) ilość niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych i bioodpadów stanowiących odpady komunalne, odbieranych z terenu gminy oraz przeznaczonych do składowania

pozostałości z sortowania odpadów komunalnych i pozostałości z procesu mechaniczno-biologicznego przetwarzania niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych.

System gospodarowania odpadami komunalnymi na terenie Gminy Miejskiej Słupca funkcjonuje w oparciu o następujące podstawy prawne:

Ustawy:

1. *Ustawa z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach* /Dz. U. z 2020 r., poz.797 ze zm./,
2. *Ustawa z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach* /tj. Dz. U. z 2020 r., poz. 1439 ze zm./.

Rozporządzenia:

1. *Rozporządzenie Ministra Klimatu z dnia 2 stycznia 2020 r. w sprawie katalogu odpadów* /Dz. U. z 2020 r., poz. 10/,
2. *Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 15 grudnia 2017 r. w sprawie poziomów ograniczenia składowania masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji* /Dz. U. z 2017 r., Nr 2412/,
3. *Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 grudnia 2016 r. w sprawie poziomów recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami niektórych frakcji odpadów komunalnych* /Dz. U. z 2016r. poz.2167/.

Uchwały:

1. *Uchwała Nr XXXI/811/17 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 29 maja 2017r. w sprawie wykonania Planu gospodarki odpadami dla województwa wielkopolskiego na lata 2016-2022 wraz z planem inwestycyjnym* /Dz. Urz. Woj. Wlkp. z 2017r. poz. 4263 ze zm./;
2. *UCHWAŁA NR X/64/15 RADY MIASTA SŁUPCY z dnia 29 października 2015 r. w sprawie wzoru deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi* /Dz. Urz. Woj. Wlkp. z 2015r. poz. 6291/;
3. *UCHWAŁA NR X/62/15 RADY MIASTA SŁUPCY z dnia 29 października 2015 r. w sprawie terminu, częstotliwości i trybu uiszczania opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi* /Dz. Urz. Woj. Wlkp. z 2015r. poz. 6292/;
4. *UCHWAŁA NR XVIII/115/16 RADY MIASTA SŁUPCY z dnia 30 czerwca 2016r. w sprawie określenia rodzaju dodatkowych usług świadczonych przez Gminę Miejską Słupca w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości i zagospodarowania tych odpadów oraz określenia wysokości cen za te usługi* /Dz. Urz. Woj. Wlkp. z 2016r. poz. 4448/;
5. *UCHWAŁA NR IV/31/15 RADY MIASTA SŁUPCY z dnia 26 marca 2015 r. w sprawie Regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Miasta Słupcy* /Dz. Urz. Woj. Wlkp. z 2015r. poz. 2025/;
6. *UCHWAŁA NR XXII/135/12 RADY MIASTA SŁUPCY z dnia 27 września 2012r. w sprawie postanowienia o odbieraniu odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości, na których nie zamieszkują mieszkańcy, a powstają odpady komunalne* /Dz. Urz. Woj. Wlkp. z 2012r. poz. 6261/;
7. *UCHWAŁA NR VI/43/15 RADY MIASTA SŁUPCY z dnia 16 lipca 2015 r. w sprawie uchwalenia Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Miejskiej Słupca na lata 2014-2017 oraz perspektywie do roku 2021;*
8. *UCHWAŁA NR II/11/2019 ZGROMADZENIA ZWIĄZKU GMIN REGIONU SŁUPECKIEGO z dnia 14 lutego 2019r. w sprawie przyjęcia Programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie gmin*

należących do Związku Gmin Regionu Słupckiego w 2019r. /Dz. Urz. Woj. Wlkp. z 2019r. poz. 1896/;

9. **UCHWAŁA NR XI/102/19 RADY MIASTA SŁUPCY** z dnia 19 grudnia 2019 r. zmieniająca uchwałę w sprawie określenia rodzaju dodatkowych usług świadczonych przez Gminę Miejską Słupca w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości i zagospodarowania tych odpadów oraz określenia wysokości cen za te usługi /Dz. Urz. Woj. Wlkp. z 2019r. poz. 11124/;
10. **UCHWAŁA NR XI/104/19 RADY MIASTA SŁUPCY** z dnia 19 grudnia 2019 r. zmieniająca uchwałę w sprawie Regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Miasta Słupcy /Dz. Urz. Woj. Wlkp. z 2019r. poz. 11126/;
11. **UCHWAŁA NR XI/103/19 RADY MIASTA SŁUPCY** z dnia 19 grudnia 2019 r. zmieniająca uchwałę w sprawie wzoru deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi /Dz. Urz. Woj. Wlkp. z 2019r. poz. 11125/;
12. **UCHWAŁA NR XI/101/19 RADY MIASTA SŁUPCY** z dnia 19 grudnia 2019 r. w sprawie stawki opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi od nieruchomości niezamieszkałych /Dz. Urz. Woj. Wlkp. z 2019r. poz. 11123/;
13. **UCHWAŁA NR XI/100/19 RADY MIASTA SŁUPCY** z dnia 19 grudnia 2019 r. w sprawie stawki opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi od nieruchomości zamieszkałych /Dz. Urz. Woj. Wlkp. z 2019r. poz. 11122/;
14. **UCHWAŁA NR XI/99/19 RADY MIASTA SŁUPCY** z dnia 19 grudnia 2019 r. w sprawie wyboru metody ustalania opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi /Dz. Urz. Woj. Wlkp. z 2019r. poz. 11121/;
15. **UCHWAŁA NR XI/98/19 RADY MIASTA SŁUPCY** z dnia 19 grudnia 2019 r. zmieniająca uchwałę w sprawie określenia szczegółowego sposobu i zakresu świadczenia usług w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości i zagospodarowania tych odpadów /Dz. Urz. Woj. Wlkp. z 2019r. poz. 11120/;
16. **UCHWAŁA NR XII/117/2020 RADY MIASTA SŁUPCY** z dnia 30 marca 2020r. w sprawie wyrażenia zgody na zawarcie z Gminą Słupca porozumienia międzygminnego;
17. **UCHWAŁA NR XIV/133/2020 RADY MIASTA SŁUPCY** z dnia 1 lipca 2020r. w sprawie zatwierdzenia wyników rekompensaty całkowitej za 2019r. ;
18. **UCHWAŁA NR XVI/144/2020 RADY MIASTA SŁUPCY** z dnia 10 listopada 2020r. w sprawie zaopiniowania ceny za odzysk i unieszkodliwianie odpadów z grupy 20 ... – odpady komunalne łącznie z frakcjami gromadzonymi selektywnie na 2021r. ;
19. **UCHWAŁA NR VII/22/2020 ZGROMADZENIA ZWIĄZKU GMIN REGIONU SŁUPECKIEGO** z dnia 27 lutego 2020r. w sprawie przyjęcia Programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie gmin należących do Związku Gmin Regionu Słupckiego w 2020r. /Dz. Urz. Woj. Wlkp. z 2020r. poz. 2466/;

III. AKTUALNY SYSTEM GOSPODARKI ODPADAMI KOMUNALNYMI NA TERENIE GMINY MIEJSKIEJ SŁUPCA ORAZ ZAŁOŻENIA WOJEWÓDZKIEGO PLANU GOSPODARKI ODPADAMI.

System gospodarki odpadami na terenie Gminy Miejskiej Słupca jest oparty o ww. akty prawne oraz założenia zapisane w *Planie Gospodarki Odpadami Województwa Wielkopolskiego na lata 2016-2022 wraz z planem inwestycyjnym* zwany dalej **wpgo**.

W oparciu o Plan gospodarki odpadami dla województwa wielkopolskiego na lata 2016-2022 wyznaczono następujące cele główne, o które został oparty system gospodarowania odpadami na terenie Gminy Miejskiej Słupca:

1. Gospodarowanie odpadami w oparciu o komunalne instalacje do przetwarzania odpadów.
2. Zwiększenie udziału odzysku, w szczególności recyklingu w odniesieniu do szkła, metali, tworzyw sztucznych oraz papieru i tektury, jak również odzysku energii z odpadów zgodnego z wymogami ochrony środowiska.
3. Selektywne zbieranie odpadów ulegających biodegradacji i w konsekwencji ograniczenie składowania tych odpadów.
4. Zwiększenie ilości zbieranych selektywnie odpadów niebezpiecznych występujących w strumieniu odpadów komunalnych.
5. Wyeliminowanie praktyki nielegalnego składowania odpadów.
6. Zwiększenie świadomości ekologicznej społeczeństwa w zakresie kompleksowych i racjonalnych metod gospodarowania odpadami.

System gospodarowania odpadami komunalnymi w gminie uwzględnia kierunki działań ujęte w **wpgo**:

Działania zmierzające do zapobiegania powstawaniu odpadów, ograniczenia ilości odpadów oraz ich negatywnego oddziaływania na środowisko

1. Intensyfikacja działań edukacyjno-informacyjnych promujących właściwe postępowanie z odpadami.
2. Promowanie wykorzystywania produktów wytwarzanych z materiałów odpadowych poprzez odpowiednie działania promocyjne i edukacyjne oraz zamówienia publiczne.
3. Ujmowanie kryteriów ochrony środowiska przy finansowaniu zadań ze środków publicznych.

Działania wspomagające prawidłowe postępowanie z odpadami w zakresie zbierania, transportu, odzysku i unieszkodliwiania

1. Wzmocnienie kontroli podmiotów prowadzących działalność w zakresie zbierania, transportu, odzysku i unieszkodliwiania odpadów.
2. Prowadzenie kontroli rejestru działalności regulowanej w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości.
3. Wspieranie wdrażania efektywnych ekonomicznie i ekologicznie technologii odzysku i unieszkodliwiania odpadów, w tym technologii pozwalających na odzyskiwanie energii zawartej w odpadach w procesach termicznego i biochemicznego ich przekształcania oraz odzyskiwanie energii elektrycznej i/lub ciepłej w procesie pozyskiwania biogazu z kwater składowania odpadów.
4. Zachęcanie inwestorów publicznych i prywatnych do udziału w realizacji inwestycji strategicznych zgodnie z planami gospodarki odpadami.
5. Prowadzenie selektywnego zbierania i odbierania co najmniej następujących frakcji odpadów komunalnych:
 - a) odpady z pielęgnacji terenów zielonych,
 - b) odpady ulegające biodegradacji kuchenne i ogrodowe,
 - c) papier i tektura,
 - d) odpady opakowaniowe ze szkła,
 - e) tworzywa sztuczne,
 - f) metale,

- g) zużyte baterie i akumulatory,
 - h) zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny,
 - i) odpady niebezpieczne,
 - j) odpady wielkogabarytowe,
 - k) przeterminowane leki,
 - l) zużyte opony,
 - ł) odpady budowlane remontowe.
6. Pozostałe frakcje odpadów komunalnych mogą być zbierane łącznie jako zmieszane odpady komunalne.
 7. Sposób zbierania odpadów musi być odpowiedni dla przyjętych w zakładach zagospodarowania odpadów technologii przekształcania odpadów, do których odpady będą kierowane.
 8. Ograniczenie składowania odpadów ulegających biodegradacji poprzez promowanie kompostowania przydomowego oraz budowę linii technologicznych do przetwarzania tych odpadów, takich jak: kompostownie odpadów organicznych, linie mechaniczno-biologicznego przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych, instalacje fermentacji odpadów (organicznych lub zmieszanych), zakłady termicznego przekształcania zmieszanych odpadów komunalnych.
 9. Gospodarka odpadami komunalnymi w województwie opiera się na komunalnych instalacjach do przetwarzania odpadów komunalnych.
 10. Stosowane instalacje, ich przepustowość oraz wyposażenie muszą gwarantować realizację zakładanych celów w zakresie gospodarowania odpadami.
 11. Obsługa powinna zapewniać co najmniej następujący zakres usług:
 - a) mechaniczno – biologiczne lub termiczne przekształcanie zmieszanych odpadów komunalnych i pozostałości z sortowni,
 - b) składowanie odpadów pozostałych po procesach ich przetwarzania,
 - c) kompostowanie odpadów z pielęgnacji terenów zielonych oraz kuchennych i ogrodowych,
 - d) sortowanie poszczególnych frakcji odpadów komunalnych zbieranych selektywnie (opcjonalnie),
 - e) zakład demontażu odpadów wielkogabarytowych (opcjonalnie),
 - f) zakład przetwarzania zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego (opcjonalnie),
 - g) zakład przetwarzania odpadów budowlanych (opcjonalnie).
 12. Stosowanie technologii spełniających kryteria BAT.
 13. Składowiska spełniające wszystkie wymogi prawa oraz odpowiedni stopień ekonomiczności mogą funkcjonować do czasu ich wypełnienia lub obowiązywania odpowiednich zezwoleń.
 14. Budowa i rozbudowa składowisk odpadów jedynie tych, dla których już wydano stosowne decyzje.
 15. Monitorowanie zadań i celów wynikających z WPGO oraz wspieranie działań związanych z badaniem charakterystyki

Na terenie Gminy Miejskiej Słupca nowy system gospodarowania odpadami komunalnymi został wprowadzony z dniem 1 lipca 2013r.

Wprowadzenie systemu poprzedziło szereg działań:

1. Burmistrz Miasta Słupcy Zarządzeniem Nr 40/2012 z dnia 8 maja 2012 roku powołał Miejski Zespół ds. zmiany systemu gospodarowania odpadami komunalnymi na terenie Gminy Miejskiej Słupca.

2. Rada Miasta Słupcy w ustawowym terminie tj. do 31 grudnia 2012r. podjęła szereg uchwał wprowadzających nowy system gospodarowania odpadami komunalnymi na terenie Miasta w tym uchwałę obejmującą nowym systemem gospodarowania odpadami komunalnymi również nieruchomości niezamieszkałe.
3. W związku ze zmianą **ustawy** z dnia 1 lutego 2015r. Rada Miasta Słupcy w 2015r. podjęła szereg uchwał dostosowując prawo miejscowe do zmienionej ustawy.
4. Po rozstrzygnięciu kolejnego przetargu Burmistrz Miasta Słupcy w dniu 23.06.2015r. zawarł umowę na świadczenie usług „ odbieranie i zagospodarowanie odpadów komunalnych z terenu Gminy Miejskiej Słupca” w terminie od dnia 01.07.2015 roku do dnia 30.06.2017 roku z firmą, która wygrała przetarg tj. Zakładem Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Kleczewie ul. Rzemieślnicza 21 a następnie od 01.07.2017r. do 31.12.2019r. oraz od 01.01.2020r do 31.12.2021r. dalej z Zakładem Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Kleczewie ul. Rzemieślnicza 21.
5. Ostatnie rozstrzygnięcie przetargu spowodowało podwyższenie stawki opłaty za odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych od stycznia 2020r.

Umowa na odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych obejmuje:

1. Odbiór i zagospodarowanie wskazanych w opisie zamówienia rodzajów odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości zamieszkałych i niezamieszkałych z terenu Gminy Miejskiej Słupca.
2. Zagospodarowanie odpadów zebranych w Punkcie Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych (zwany dalej PSZOK) w Słupcy ul. Wspólna 8.
3. Odbiór odpadów z koszy ulicznych i innych terenów miejskich oraz odpadów dostarczonych przez pracowników Urzędu Miasta.
4. Wyposażenie właścicieli nieruchomości zamieszkałych w zabudowie jednorodzinnej w worki do selektywnego zbierania odpadów komunalnych.
5. Udostępnienie na czas trwania umowy pojemników i kontenerów na odpady zmieszane oraz odpady zbierane selektywnie dla właścicieli nieruchomości.

Nowym systemem gospodarowania odpadami komunalnymi na terenie Gminy Miejskiej Słupca zostały objęte od 1 lipca 2013 r. nieruchomości zamieszkałe przez mieszkańców oraz nieruchomości niezamieszkałe.

Odpady komunalne to odpady powstające w gospodarstwach domowych z wyłączeniem pojazdów wycofanych z eksploatacji, a także odpady niezawierające odpadów niebezpiecznych pochodzące od innych wytwórców odpadów, które ze względu na swój charakter lub skład są podobne do odpadów powstających w gospodarstwach domowych.

Przez **gospodarowanie odpadami** rozumie się zbieranie, transport, przetwarzanie odpadów, łącznie z nadzorem nad tego rodzaju działaniami, jak również późniejsze postępowanie z miejscami unieszkodliwiania odpadów oraz działania wykonywane w charakterze sprzedawcy odpadów lub pośrednika w obrocie odpadami.

Na terenie Gminy Miejskiej Słupca odpady komunalne powstają w gospodarstwach domowych, a także na terenach nieruchomości niezamieszkałych (obiekty użyteczności publicznej oraz infrastruktury). Ponadto, odpady powstają także na terenach otwartych (odpady z koszy ulicznych, zmiotki, odpady z placów targowych i zieleni publicznej).

Odpady komunalne z terenu Miasta Słupcy odbierane są w postaci zmieszanej i selektywnej. Zgodnie z Regulaminem utrzymania czystości i porządku na terenie Miasta Słupca od właścicieli nieruchomości, na których zamieszkują mieszkańcy oraz nieruchomości, które w części zamieszkują mieszkańcy, a w części nie zamieszkują mieszkańcy, a powstają na nich odpady komunalne, w zamian za pobraną opłatę za gospodarowanie odpadami komunalnymi odbierane są następujące frakcje odpadów komunalnych:

1. zmieszane odpady komunalne,

2. odpady biodegradowalne, w tym odpady biodegradowalne zielone,
3. selektywnie zbierane następujące frakcje odpadów komunalnych: papieru i tektury (w tym opakowania, gazety, czasopisma, itd.), szkła i odpadów opakowaniowych ze szkła, łącznie zebrane tworzywa sztuczne drobne opakowania metalowe i opakowania wielomateriałowe,
4. selektywnie zbierane powstające w gospodarstwach domowych: przeterminowane leki i chemikalia, zużyte baterie i akumulatory, zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny, meble i inne odpady wielkogabarytowe, zużyte opony, a także odpady komunalne określone w przepisach wydanych na podstawie art. 4a ustawy oraz umowy z operatorem.

Odpady w/w odbierane są w każdej zebranej przez właściciela nieruchomości ilości.

Przedsiębiorca, który na mocy wygranego przetargu podpisał z Burmistrzem Miasta Słupcy umowę na odbieranie i zagospodarowanie odpadów komunalnych ma obowiązek w ramach zryczałtowanej opłaty odebrać zebrane selektywnie wyłącznie te odpady budowlane i rozbiórkowe stanowiące odpady komunalne, które powstały w wyniku prowadzenia drobnych robót nie wymagających pozwolenia na budowę ani zgłoszenia zamiaru prowadzenia robót do starosty oraz nie wymagające załadowania do dodatkowego kontenera. Odpady nie spełniające tego warunku przedsiębiorca ma obowiązek odebrać za dodatkową opłatą, której wysokość została określona w uchwale podjętej na mocy art. 6r ust. 4 ustawy.

Z nieruchomości, na których nie zamieszkują mieszkańcy, a powstają odpady komunalne, odpady odbierane są w ilości zgodnej ze złożoną "Deklaracją o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi". Przedsiębiorca odbierający odpady komunalne z terenu nieruchomości, na których nie zamieszkują mieszkańcy, a powstają odpady komunalne odbiera wyłącznie te odpady, które są umieszczone w pojemnikach spełniających normy określone w Regulaminie utrzymania czystości i porządku na terenie Miasta Słupcy.

Poza tym zgodnie z Regulaminem utrzymania czystości i porządku na terenie Miasta Słupcy prowadzone jest selektywne zbieranie powstających w gospodarstwach domowych co najmniej takich odpadów komunalnych jak: przeterminowane leki i chemikalia, zużyte baterie i akumulatory, zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny, meble i inne odpady wielkogabarytowe, zużyte opony, odpady zielone oraz odpady budowlane i rozbiórkowe stanowiące odpady komunalne.

Wszelkie informacje dotyczące systemu gospodarowania odpadami komunalnymi na terenie Gminy Miejskiej Słupca zamieszczone są na stronie internetowej Urzędu Miasta www.miasto.słupca.pl zakładka ochrona środowiska i gospodarka odpadami oraz na bieżąco w Informatorze Słupckim.

IV. MOŻLIWOŚCI PRZETWARZANIA ZMIESZANYCH ODPADÓW KOMUNALNYCH, ODPADÓW ZIELONYCH ORAZ POZOSTAŁOŚCI Z SORTOWANIA ODPADÓW KOMUNALNYCH PRZEZNACZONYCH DO SKŁADOWANIA.

Jako przetwarzanie rozumie się procesy odzysku lub unieszkodliwiania, w tym przygotowanie poprzedzające odzysk lub unieszkodliwianie.

Możliwości przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych związane są z ich zagospodarowaniem w poszczególnych instalacjach do odzysku (głównie instalacje mechaniczno-biologiczne przetwarzania odpadów komunalnych) lub unieszkodliwiania (głównie składowanie odpadów na składowiskach).

Na podstawie obowiązującego w Polsce prawa podmiot odbierający odpady komunalne od właścicieli nieruchomości jest obowiązany do przekazywania zmieszanych odpadów

komunalnych, odpadów zielonych oraz pozostałości z sortowania odpadów komunalnych przeznaczonych do składowania do komunalnej instalacji do przetwarzania odpadów komunalnych.

W grudniu 2015r. zgodnie z planem został uruchomiony Zakład Termicznego Unieszkodliwiania Odpadów w Koninie zdolności przerobowej 94 000Mg/rok, którego właścicielem jest Miejski Zakład Gospodarki Odpadami Komunalnymi ul. Sulańska 13. sp. z o. o.

V. POTRZEBY INWESTYCYJNE ZWIĄZANE Z GOSPODAROWANIEM ODPADAMI KOMUNALNYMI.

W ramach wywiązania się z ustawowego obowiązku zapewnienia porządku i czystości na terenie Miasta Słupcy został zorganizowany Punkt Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych zwany dalej PSZOK. PSZOK został zorganizowany i jest prowadzony od 01.01.2020r. przez Gminę Miejską Słupca a zebrane odpady komunalne są przekazywane do zagospodarowania do Zakładu Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Kleczewie – firmy zajmującą się odbiorem i zagospodarowaniem odpadów komunalnych z terenu Gminy Miejskiej Słupca na terenie zajmowanym wcześniej przez Słupeckie Gospodarstwo Komunalne (zlikwidowane). Odpady komunalne z terenu Miasta przyjmowane są nieodpłatnie od właścicieli nieruchomości zamieszkałych w wyjątkiem odpadów budowlanych i rozbiórkowych stanowiących odpady komunalne w ilości powyżej 0,3000Mg z danej nieruchomości w roku kalendarzowym oraz zużytych opon w ilości powyżej 4szt. z danej nieruchomości w roku kalendarzowym.

Mieszkańcy samodzielnie dostarczają odpady do punktu selektywnej zbiórki odpadów komunalnych. Do PSZOK można przekazać frakcje odpadów komunalnych zebrane selektywnie, których przekazanie operatorowi przez właściciela nieruchomości w terminach określonych harmonogramem było niemożliwe.

Potrzeby inwestycyjne związane z gospodarowaniem odpadami komunalnymi to w dalszej perspektywie rozbudowa PSZOK. W chwili obecnej brak jest konkretnych szacunków na temat nakładów finansowych do poniesienia w celu rozwoju PSZOK.

VI. ANALIZA KOSZTÓW PONIESIONYCH W ZWIĄZKU Z ODBIERANIEM, ODZYSKIEM, RECYKLINGIEM I UNIESZKODLIWIANIEM ODPADÓW.

Radni Miasta Słupcy podjęli **UCHWAŁĘ NR XI/99/19 RADY MIASTA SŁUPCY z dnia 19 grudnia 2019 r. w sprawie wyboru metody ustalania opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi** /Dz. Urz. Woj. Wlkp. z 2019r. poz. 11121 o ustaleniu opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi w przypadku odbierania odpadów komunalnych z nieruchomości, na których zamieszkują mieszkańcy w oparciu o ilość zużytej wody z danej nieruchomości.

Zgodnie z **UCHWAŁĄ NR XI/100/19 RADY MIASTA SŁUPCY z dnia 19 grudnia 2019 r. w sprawie stawki opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi od nieruchomości zamieszkałych** /Dz. Urz. Woj. Wlkp. z 2019r. poz. 11122/, stawka opłaty za 1 m³ zużytej wody z danej nieruchomości wynosi 7,30zł. Natomiast jeżeli odpady nie są zbierane i odbierane w sposób selektywny ustalono wyższą stawkę tj. - 21,00zł za 1 m³ zużytej wody z danej nieruchomości.

W przypadku nieruchomości niezamieszkałych opłata za gospodarowanie odpadami komunalnymi stanowi iloczyn zadeklarowanej liczby pojemników z odpadami komunalnymi

powstającymi na danej nieruchomości oraz stawki opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi,

UCHWAŁĄ NR XI/101/19 RADY MIASTA SŁUPCY z dnia 19 grudnia 2019 r. w sprawie stawki opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi od nieruchomości niezamieszkałych /Dz. Urz. Woj. Wlkp. z 2019r. poz. 11123/, ustalono, że od 2020 roku na terenie Miasta Słupcy stawka opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi od właścicieli nieruchomości, na których nie zamieszkują mieszkańcy w zależności od wielkości pojemnika wynosi:

- 1) za pojemnik o pojemności 120l- w wysokości 5,90zł;
- 2) za pojemnik o pojemności 240l- w wysokości 11,80zł;
- 3) za pojemnik o pojemności 800l- w wysokości 39,40zł;
- 4) za pojemnik o pojemności 1100l- w wysokości 54,00zł;
- 5) za pojemnik o pojemności 1500l- w wysokości 73,00zł;
- 6) za pojemnik o pojemności 7000l- w wysokości 344,00zł;
- 7) za worek o pojemności 60l- w wysokości 8,40zł;
- 8) za worek o pojemności 120l- w wysokości 16,90zł.

Ustalono wyższą stawkę, o której mowa w ust. 1, jeżeli odpady komunalne nie są w sposób selektywny zbierane i odbierane i tak:

- 1) za pojemnik o pojemności 120l- w wysokości 17,70zł;
- 2) za pojemnik o pojemności 240l- w wysokości 35,40zł;
- 3) za pojemnik o pojemności 800l- w wysokości 118,20zł;
- 4) za pojemnik o pojemności 1100l- w wysokości 162,00zł;
- 5) za pojemnik o pojemności 1500l- w wysokości 220,00zł;
- 6) za pojemnik o pojemności 7000l- w wysokości 1032,00zł;
- 7) za worek o pojemności 60l- w wysokości 25,00zł;
- 8) za worek o pojemności 120l- w wysokości 50,00zł.

Analizę kosztów poniesionych w związku z odbieraniem i zagospodarowaniem odpadów komunalnych na terenie Gminy Miejskiej Słupca w latach 2019 - 2020 przedstawiają tabele poniżej.

TABELA 1

Analiza kosztów poniesionych w związku z odbieraniem i zagospodarowaniem odpadów komunalnych na terenie Gminy Miejskiej Słupca

Wyszczególnienie		
1	Przewidywane wpłaty z tytułu opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi na 2020 r.	3.402.225
2	Wpłaty z tytułu opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi za 2020r.	3.294.175,12
2a	Koszty upomnień + odsetki	7.107,24
2b	Dotacje celowe otrzymane z gminy na zadania bieżące realizowane na podstawie porozumień (umów) między jednostkami samorządu terytorialnego	33.000,00
3	Zaległość z tytułu opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi na koniec na 2020 r.	138.910,89
4	Nadpłata z tytułu opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi na koniec na 2020 r.	57.236,73
5	Wydatki na finansowanie z zakresu gospodarowania odpadami komunalnymi za 2020 r	3.420.298,18

TABELA 2

**Zestawienie wykonania dochodów i wydatków z tytułu gospodarowania odpadami komunalnymi
z a lata 2013 – 2020**

Rok	Dochody wykonanie wraz z odsetkami	Wydatki wykonanie wraz z odsetkami	- Niedobór/ + nadwyżka
2013	1.064.116,41	873.782,50	+ 190.333,91
2014	1.981.128,75	1.858.106,07	+ 123.022,68
2015	1.927.673,31	1.930.747,22	-3.073,91
2016	1.958.616,26	1.931.967,35	+ 26.648,91
Stan narastająco na 31.12.2016 r.	6.931.534,73	6.594.603,14	+ 336.931,59
2017	2.133.376,77	2.347.033,55	-213.656,78
Stan narastająco na 31.12.2017 r.	9.064.911,50	8.941.636,69	+ 123.274,81
2018	2.415.530,33	2.593.211,39	-177.681,06
Stan narastająco na 31.12.2018 r.	11.480.441,83	11.534.848,08	-54.406,25
2019	2.571.255,56	2.564.448,77	+ 6.806,79
Stan narastająco na 31.12.2019 r.	14.051.697,39	14.099.296,85	-47.599,46
2020	3.334.282,36	3.420.298,18	-86.015,82
Stan narastająco na 31.12.2020 r.	17.385.979,75	17.519.595,03	-133.615,28

Z danych zestawionych powyższych tabel wynika, że od 2017r. występują niedobory z tytułu wpłacanych opłat i poniesionych kosztów funkcjonowania systemu gospodarki odpadami. Nie wynikają one z tytułu nieprawidłowej kalkulacji stawki opłat ustalonych uchwałami Radnych Miasta Słupcy, lecz są spowodowane ciągłym wzrostem masy odbieranych i zbieranych odpadów oraz wzrastającymi kosztami ich utylizacji, nieprawidłową segregacją

VII. LICZBA MIESZKAŃCÓW.

Liczba Mieszkańców Słupcy wg stanu na 31 grudnia 2020 roku wynosiła 13 285 osób i w stosunku do roku 1995 zmniejszyła się o 11,1% (w 1995r. wynosiła 14 938 osób). Z ogólnej liczby Mieszkańców około 52% zamieszkuje w zabudowie wielorodzinnej (spółdzielni mieszkaniowe, wspólnoty, kamienice wielorodzinne) natomiast około 48% w zabudowie jednorodzinnej.

W 2020 roku wydano 11 decyzji w sprawie zaległości natomiast w 2019 roku decyzji w tym zakresie nie wydano.

VIII. LICZBA WŁAŚCICIELI NIERUCHOMOŚCI, KTÓRZY NIE ZAWARLI UMOWY.

Na terenie Gminy Miejskiej Słupca zorganizowanym systemem gospodarowania odpadami komunalnymi zostali objęci wszyscy właściciele nieruchomości (są zobowiązani do ponoszenia opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi na rzecz gminy). Ogółem w 2020 roku odebrano odpady komunalne od 2057 właścicieli nieruchomości.

IX. ILOŚĆ ODPADÓW KOMUNALNYCH WYTWARZANYCH NA TERENIE GMINY .

Analizę porównawczą gospodarowania odpadami komunalnymi na terenie Gminy Miejskiej Słupca za lata 2019/2020 przedstawiono w **TABELI 3 w załączeniu**.

Jak wynika z przedstawionych wyżej tabel w 2019 roku z terenu Gminy Miejskiej Słupca odebrano i zebrano ogółem 6612,1510 Mg odpadów komunalnych w tym 3066,8000 Mg odpadów zmieszanych (46,38%). Analogicznie w 2020 roku ogółem odebrano 5776,4341 Mg odpadów w tym 3036,4600Mg odpadów zmieszanych (52,57%), co stanowi 87,4% odpadów komunalnych odebranych i zebranych w 2019r., również zmniejszyła się masa odebranych odpadów zmieszanych o 1,0%.

W 2020 roku w stosunku do 2019 roku zmniejszyła się ilość odpadów komunalnych odebranych i zebranych selektywnie ogółem o 24,71%. Dotyczy to prawie wszystkich frakcji odpadów odbieranych i zbieranych selektywnie z wyjątkiem opakowań z papieru i tektury (wzrost o 28,9%), odpadów wielkogabarytowych ((wzrost o 8,1%) oraz zużytych opon (wzrost o 8,3%). Jak wynika z analizy dokumentów, wizji lokalnych, nie uległa znacznej poprawie segregacja odpadów komunalnych.

Gmina Miejska Słupca osiągnęła poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia następujących frakcji odpadów komunalnych: papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła w 2018r. – **32,7%** (poziom wymagany – co najmniej **30%**) w 2019r. - **42,8%** (poziom wymagany – co najmniej **40%**) natomiast w 2020r. – **34,7%** (poziom wymagany – co najmniej **50%**).

X. ILOŚĆ ZMIESZANYCH ODPADÓW KOMUNALNYCH, ODPADÓW ZIELONYCH ORAZ POZOSTAŁOŚCI Z SORTOWANIA ODPADÓW KOMUNALNYCH PRZEZNACZONYCH DO SKŁADOWANIA ODBIERANYCH Z TERENU GMINY

W latach 2019 - 2020 wszystkie odebrane i zebrane zmieszane odpady komunalne, częściowo pozostałości z sortowania odpadów komunalnych zostały przekazane do ZTUOK (Spalarnia), natomiast odpady zielone, inne odpady ulegające biodegradacji oraz część pozostałości z sortowania odpadów komunalnych przekazano do dalszego przetwarzania.

Gmina Miejska Słupca osiągnęła w 2019 roku poziom ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji kierowanych do składowania - **0,00%** (poziom wymagany – nie więcej niż **40%**), a w 2020 roku - **0,00%** (poziom wymagany – nie więcej niż **35%**).

Do składowania przekazano popiół, część odpadów budowlanych i remontowych .

XI. PODSUMOWANIE I WNIOSKI

Analiza stanu gospodarki odpadami komunalnymi na terenie Gminy Miejskiej Słupca za rok 2020 została opracowana zgodnie z *ustawą* oraz w celu weryfikacji możliwości technicznych i organizacyjnych gminy w zakresie gospodarowania odpadami komunalnymi. Analiza ta również dostarcza informacji o liczbie mieszkańców, liczbie właścicieli nieruchomości objętych nowym systemem gospodarowania odpadami komunalnymi oraz kosztach poniesionych w związku z odbieraniem i zagospodarowaniem odpadów komunalnych dostarcza więc niezbędnych informacji dla stworzenia najbardziej efektywnego ekonomicznie systemu gospodarki odpadami komunalnymi. Niniejsza **Analiza** dotyczy roku 2020 ale

uwzględnia również 2019 rok jako porównawczy dla oceny działania systemu gospodarowania odpadami komunalnymi, który został wprowadzony na terenie Gminy Miejskiej Słupca 1 lipca 2013 roku. Od lipca 2013 r. właściciele nieruchomości zamieszkałych i niezamieszkałych wnoszą opłatę za gospodarowanie odpadami komunalnymi do Miasta na podstawie złożonych deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnym.

Na podstawie zebranych danych można stwierdzić, że system gospodarki odpadami komunalnymi na terenie Gminy Miejskiej Słupca funkcjonuje prawidłowo. System ten działa zgodnie z obowiązującymi przepisami i oparty jest o akty normatywne różnego szczebla. Jak wynika z analizy kosztów stawka opłaty za odbiór i zagospodarowanie odpadami komunalnymi do końca 2017 roku została odpowiednio skalkulowana. Mieszkańcy Miasta ponosili rzeczywiste koszty wywozu odpadów. Niedobór, który wystąpił na koniec 2017 roku wymagał podjęcia działań naprawczych w tym poprawy segregacji odpadów oraz wzrostu opłaty.

Gmina Miejska Słupca do końca 2019r. wywiązywała się z obowiązku narzuconego na gminę ustawowo osiągając wymagany prawem poziom recyklingu oraz poziom ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji kierowanych do składowania. Odpady komunalne z wyj. popiołu oraz części odpadów remontowo-budowlanych, są poddawane innym niż składowanie procesom przetwarzania. Priorytetowym zadaniem dla Miasta na lata następne jest dalsze uświadamianie mieszkańców w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi w celu ograniczenia ilości wytwarzanych odpadów komunalnych oraz racjonalnego sortowania odpadów komunalnych w celu osiągnięcia określonych przez Unię Europejską poziomów odzysku i recyklingu odpadów.

**GOSPODAROWANIE ODPADAMI KOMUNALNYMI
NA TERENIE GMINY MIEJSKIEJ SŁUPCA.
Analiza porównawcza za lata 2019/2020.**

TABELA 3

Lp.	Wyszczególnienie	Jednostka	2019rok	2020rok	% 5/4	Uwagi
1	2	3	4	5	6	7
1.	Masa odebranych i zebranych odpadów komunalnych ogółem: w tym:	Mg	6612,151	5776,4341	87,4	
	1) Niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne (20 03 01) w tym % ogółem odebranych odpadów	Mg	3066,8000 46,38	3036,4600 52,57	99,0	
	2) Odpady ulegające biodegradacji (20 02 01), (20 01 08)		759,4150	979,9400	129,0	
	3) Odpady komunalne odebrane i zebrane selektywnie w tym:		2138,2690	1609,9891	75,3	
	a) opakowania z papieru i tektury (15 01 01)		198,8350	224,3350	112,8	
	b) opakowania z tworzyw sztucznych (15 01 02)		354,9070	315,3250	88,8	
	c) opakowania z metali (15 01 04)		16,4710	11,3291	68,8	
	d) opakowania ze szkła (15 01 07)		439,4350	277,6630	63,2	

	e) zmieszane odpady opakowaniowe (15 01 06)		194,6670	0,0000	-	
	f) zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne (20 01 36, 20 01 35*)		51,4620	46,988	91,3	
	g) odpady wielkogabarytowe (20 03 07)		283,6810	306,6350	108,1	
	h) leki (20 01 32)		1,3860	0,7440	53,7	
	i) odpady komunalne niewymienione w innych grupach – popiół (20 03 99)		487,9200	426,9700	87,5	
	j) gleba i ziemia w tym kamienie (20 02 02)		109,5050	0,0000	-	
	4) zużyte opony (16 01 03), zużyte urządzenia (16 02 03)		25,9610	28,1200	108,3	
	5) odpady betonu oraz gruz betonowy z rozbiórek i remontów (17 01 01, 17 09 04, 17 02 02)		621,7060	121,9250	19,6	
2.	Osiągnięty poziom ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji skierowanych do składowania*.	%	0,00	0,00		
3.	Masa odpadów komunalnych przekazanych do recyklingu odebranych oraz wydzielonych ze strumienia odpadów o kodzie 20 03 01 oraz o kodzie odpadów 15 01 02 i 15 01 06 - ogółem	Mg	740,1200	595,2113	80,4	
4.	Poziom recyklingu i przygotowania do ponownego użycia następujących frakcji odpadów komunalnych: papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła odebranych z obszaru gminy**.	%	42,80	34,67	-	
5.	Poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami innych niż niebezpieczne odpadów budowlanych i rozbiórkowych z odebranych obszaru gminy odpadów komunalnych***.	%	100,00	74,31	-	
6.	Rodzaj i ilość nieczystości ciekłych odebranych z obszaru gminy.	m ³	1200,0	372,2	31,0	
7.	Odpady komunalne zebrane na 1 mieszkańca Gmina Miejska Słupca	Mg	0,494	0,435	88,1	

Objaśnienia:

14 938 – stan ludności Gminy Miejskiej Słupca na 31.XII.1995r.

13 397 – stan ludności Gminy Miejskiej Słupca na 31.XII.2019r.

13 285 – stan ludności Gminy Miejskiej Słupca na 31.XII.2020r.

2019/1995 – 89,7% w okresie od 31.12.1995r. do 31.12.2019r. liczba ludności w Słupcy zmniejszyła się o 1541 osób tj. 10,3% w stosunku do 1995r.

2020/1995 – 88,9% w okresie od 31.12.1995r. do 31.12.2018r. liczba ludności w Słupcy zmniejszyła się o 1653 osób tj. 11,1% w stosunku do 1995r.

36,4% - udział łączny odpadów papieru, metali, tworzyw sztucznych, wielomateriałowych i szkła w składzie morfologicznym odpadów komunalnych (na podstawie aktualnego Krajowego Planu Gospodarki Odpadami).

* Osiągnięty poziom ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji kierowanych do składowania w **2019r.** – **0,00 %** (poziom wymagany – nie więcej niż **40%**) w **2020r.** – **0,00 %** (poziom wymagany – nie więcej niż **35%**).

** Osiągnięty poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia następujących frakcji odpadów komunalnych: papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła w **2019r.** – **42,8%** (poziom wymagany – co najmniej **40%**) w **2020r.** – **34,67%** (poziom wymagany – co najmniej **50%**).

*** Osiągnięty poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami innych niż niebezpieczne odpadów budowlanych i rozbiórkowych w **2019r.** – **100,0%** (poziom wymagany co najmniej – **60,0%**) w **2020r.** – **74,31%** (poziom wymagany co najmniej – **70,0**).